
Mentofaktúra folyóirat

-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Abaházy Noémi:

Megkésett gyermekek

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice SET

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

MEGKÉSETT GYERMEKEK

GYERMEKET, DE MIKOR?

MI OKA LEHET ANNAK A TENDENCIÁNAK, HOGY EGYRE KÉSŐBB ALAPÍTANAK CSALÁDOT, VÁLLALNAK GYERMEKET A MAI FIATALOK?

Szinte egyáltalán nem készülünk fel az életünk egyik legmeghatározóbb időszakára: családalapításra, gyermekvállalásra. Ennek egyik oka lehet, hogy az iskolában (általános és középfolokon) nyugodtan állíthatjuk, szinte azonos oktatást kapunk. Majdnem egyformák az elvárások, ráadásul hihetetlenül felerősödnek a versengési szempontok. Ennek megfelelően a nők jelentős része is továbbtanul. 23, másoddiplomás képzés esetén 24-26 éves korában végzik el az egyetememet.

Az iskolában tanultakat (versengés, sikerhajsza) továbbvisszük később a munkahelyekre is.

A gyerekvállalás, a családalapítás kitolódik, mert a nők is úgy szeretnék élni, mint a férfiak: siker a munkában, teljes értékű „önmegvalósítás”. Ebbe beletartozik, hogy a nők jó része azt gondolja, harminc éves kora előtt „kipróbálja az életet”, nehogy aztán később hiányérzete legyen.

Ez a hiányérzet egyben egy identitászavar, ami a mi kutatási eredményeink szerint a teljes életszakaszunkon áthúzódik. Az identitás kialakulása azokban a korszakokban egyszerűbb (kamaszkori „szerepkísérletek”), amelyekben kevesebb minta áll rendelkezésre. Az identitáskrízis korábban a kamaszkor végeztével befejeződött, de az információs korszakban mindhalálíg tart: vagyis a „homo informaticus” élete felfogható folyamatos kamaszkorként, melyben a szülők gyakorta éppen úgy kamaszként viselkednek, mint serdülő gyermekeik.

A folyamatos identitáskrízis állapotában, vagyis az állandó változásban élő családok csak úgy maradhatnak működőképesek (itt utalunk arra, hogy válások nagy száma sem véletlen), ha a kvázi-kamaszlétben vergődő tagjai felnőttként képesek elfogadni azt, hogy folyamatosan veszélyben vannak: az identitáskrízis bármikor újra

Mentofaktúra folyóirat

-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Abaházy Noémi:

Megkésett gyermekek

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice SET

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

bekövetkezhet. A szülőknek meg kell tanulniuk olyan stratégiákat alkalmazni, amelyek révén alkalmassá válnak arra, hogy a felnőttkorra jellemző állandó értékek melletti elkötelezettségüket képesek legyenek legalább szimulálni. Adott esetben az öltözködésük, külső megjelenésük radikális megváltozása is zavaró lehet a gyerekek számára, mivel azt üzenik, hogy ismételten identitáskrizisbe kerültek. Ilyenkor felmerülhet a család többi tagjában, hogy például a hirtelen öltözködésváltozás egy külső személynek (új férfi egy nő életében, stb.) szól, aki veszélyt jelenthet a családra.

Mi is ez a hiányérzet 30 év körül, ami összeegyeztethetetlen a családdal? Egy illúzió: a nők azt a „férfias” életformát tekintik mintának és elvárásnak, amit egy képtelenség megvalósítani két-három gyerek mellett (pl. napi 8-10 óra a munkahelyen).

Egy nő a munkaképes időszakának csaknem a felét gyerekneveléssel tölti, tölthetné, ami azt jelenti, hogy legalább tíz évig nem tud teljes állásban dolgozni (főképpen olyan, kévéssé „gyerek- és családbarát” munkahelyen, ahol szinte szügyen, ha valaki este 6-kor haza akar menni).

A versengésre hajszoló életünkbe (ebbe beleférnek a reális célok elérése: 2-3 gyerek eltartásához elegendő jövedelmi viszony megteremtése, a lakhatási problémák megoldása), a neveltetésünkbe, a gondolkodásunkba nincs bekalkulálva, hogy vajon érték-e ez a nagyjából 10 év: a gyereknevelés, a család összetartása? Ma a gyerekvállalás nem egy speciális és értékes karriert jelent, hanem sokkal inkább a karrier lehetőségének elvesztését.

És az illúzió beteljesedik: számos nő semmire sem tudott igent vagy nemet mondani. Sokáig, vagy véglegesen nem tudja eldönteni, hogy férfi vagy nő akar-e lenni. Egyszerre akar, vagy akart mindkét szerepnek megfelelni.

Lehetne másképpen? Avagy megoldási alternatíva a szinglik társadalma? A nyugati szakirodalom a biztos egzisztenciával bíró, karriert építő, 25-35 éves fiatalokat sorolja a szinglik közé, akik egyszemélyes háztartásuk ellenére figyelemreméltó fogyasztói réteget képviselnek.

Mentofaktúra folyóirat

-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Abaházy Noémi:

Megkésett gyermekek

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice SET

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

Magyarországon e szubkultúra felmérése éppen csak elkezdődött.

Az egyik multinacionális távközlési cég 34 éves vezető tanácsadója így fogalmazott: „Egyedül élni kényelmes, de nem jó. Mostanában kezdem észrevenni, milyen gyorsan múlnak az évek.” Éjjel-nappal dolgozott, pihenésre, sportra, társkeresésre kevés ideje maradt. Harmincéves menedzserként – álmai lakásának megszerzése után – érezte először, hogy lassíthat a tempón. Akkortájt kezdett többet síelni, azóta nem gond, ha akár naponta étteremben eszik. Ma oda utazik, ahová kedve tartja, hét végén addig alszik, ameddig akar, mégis úgy érzi: minden súlytalanná válik, ha az ember senki iránt sem felelős. Tehát a férfivilág sem mentes az identitáskrízisek hosszú sorától.

Az egyensúlyt kell megtalálni.

Sokan már késve eszmélnek: önismereti tréningeket és más alternatív megoldásokat keresnek. Gyakran túl későn.

VAJON, NEM OKOZHAT-E FESZÜLTSGÉGET AZ, HOGY EGY MAI 28-30 ÉVES A CSALÁDJÁBAN, SZÜLEINÉL MÉG AZT LÁTTA, ILYEN KORRA MÁR TÖBB GYERMEKET FEL KELL TUDNI MUTATNI, MÍG MAGA EZT MÉG NEM ÉRTE EL, ESETLEG MÉG PARTNERE SINCS?

A szüleink, nagyszüleink generációja még sajnálta, vagy kissé lenézte azokat a nőket, akik nem tudtak, nem akartak, vagy igen későn vállalkoztak gyereket szülni.

Ma már azonban mindenki számára világos, hogy a fent említett okok miatt (továbbtanulás, lakhatási gondok, egzisztencia teremtése, szórakozási lehetőségek kihasználása stb.) a gyermekvállalás kitolódik. Ki is csodálkozhatna, amikor a média lépten-nyomon arról igyekszik meggyőzni: nekem mindenből a legjobb és legújabb jár, és csak akkor lehetek igazán boldog, ha minden vágyott dologhoz hozzájutok. Ezzel összhangban maguk a szülők is nyilvánvalóan szeretnék eladó sorba kerülő lányukat sikeresnek látni (de

Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Abaházy Noémi:

Megkésett gyermekek

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice SET

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

ennek analógiájára kinek hiányzik egy munkanélküli udvarló, bármilyen nagy is a szerelem?)

Sztereotípiák azonban jócskán vannak.

Túl sokan kereskednek álinformációkkal és előre gyártott identitásokkal („sikeres szeretnék lenni”, vagy éppen ellenkezőleg: „nagy családra vágyom, sok gyerekkel...”). Többnyire a pillanat megszállottjai, hiszen ami (vagy aki) ma érdekes az, holnap talán felejtésre lesz ítélve.

Sokaknak az „információ” a mindenük, jól informáltak arról, hogy mennyire alulinformáltak, hogy tudásuk részleges, töredékes, gyorsan avuló, hogy nyelvük esetleges, ők maguk pedig konstrukciók, diskurzusok által létrehívott mindhalálíg változó identitások. Örökké keresik önmagukat, „önmegvalósítanak”.

Az információs társadalom lakói, az új média korszakában, kezükben mobiltelefonokkal, fülükben fejhallgatókkal bolyonganak az egyre komplexebbé váló technokultúra útvesztőiben. Többek között ekkor jön jól egy terapeuta...

„Úgy érzem magam, mintha eltévedtem volna és valakitől megérdeklődném a hazafelé vezető utat. Azt mondja, majd ő elvezet, és elindul velem egy szép, sima úton. Egyszerre csak véget ér az út. S ekkor így szól: „Most már nem kell egyebet tenned, csak megtalálnod az innen haza vezető utat”.

(Ludwig Wittgenstein)

Vagy egy másik példa: általános vélekedés, hogy a testvér nélkül felnövő gyerekek önzők, irigyek, nyafkák és elkényeztetettek. Gyerektársaságban ügyetlenebbek, félénkek, visszahúzódók, hiányzik belőlük a csapatszellem, a kooperáció és az áldozatvállalás. Mivel sokat tartózkodnak felnőtt társaságban, vagy túlságosan kisbabásak a korukhoz képest, hiszen folyton csak kényeztetik, körülugrálják őket, vagy épp ellenkezőleg: koravének, komolykodók, tudálékosak. Nincs otthoni játszótársuk, ezért bizonyára sokat unatkoznak, és, szegények, minden bizonnyal nagyon

Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Abaházy Noémi:

Megkésett gyermekek

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice SET

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

magányosak is. Szerencsére persze a kép sokkal differenciáltabb.

A népesség öregedésén általában az idősebb korokban anyává váló nők arányának emelkedését is értik.

De mi a helyzet az őket segítő nagyszülőkkel? Jön a nyugdíjkorhatár-emelés, aminek bejelentését egyelőre halogatja a kormányfő. Az idősödő, még munkába kényszerülő, emellett egyre betegeskedőbb nagyszülők valódi segítséget jelentenek-e majd az új családoknak? Ennek hatására is gondolni kell, mint egy tényezőre a sok közül a késői gyermekvállalás okainak keresésekor.

És akkor ismét említhetjük az örök identitáskeresőket, vagy éppen az önmagukat fel nem adókat: Keith Richards, Phil Spector a két rocklegenda hatvan felett sem tagadja meg magát, de lehet még tanulnunk, ha megnézzük, mi újság a leghírhedtebb hetvenes, illetve nyolcvanas rocknyugdíjasokkal...

KÉRDÉS, JOBB ANYA/APA LESZ AZ, AKINEK 30-40 ÉVESEN LESZ GYERMEKE?

A „késői” szülők sokkal nyugodtabbak, a tanulás, az otthon megteremtése már nem veszi el a gyermekkel töltött idő örömét. A szülők nagyobb felelősségtudattal is rendelkeznek, felnőtt fejjel biztos, hogy komoly döntésként tudják vállalni a gyermekáldást. A baba is sokkal egészségesebb lesz, kiegyensúlyozottabb, ha nyugodt, fix környezetben nevelkedhet.

Igen nagy munka az újszülött ellátása, folyamatos felügyelete, hihetetlenül átszabja a család napirendjét, életét. A média, de az egész környezetünk szívesen festi rózsaszínűvé a kisbaba nevelésének képét, meglehetősen idillikusnak mutatva azt. Sokszor maguk a gyermeket vállaló párok is ezt a képet melengetik magukban (lám, lám: újabb illúziók, majd az általuk generált identitásválságok). Valójában a gyermek gondos ellátása fáradtsággal és sok lemondással jár. A fiatal anyák gyakran kimerültek,

Mentofaktúra folyóirat
-filozófia és Coaching

<http://www.mentofaktura.hu>

Abaházy Noémi:

Megkésett gyermekek

Coach képzés

<http://www.szervezetepites.hu>

Politikusi coaching

<http://www.politikuskepzes.szervezetepites.hu>

Manager Selfservice SET

<http://managerservice.szervezetepites.hu>

kialvatlanok, az apák élete is gyökeresen megváltozik. Ez az érzelmi megterhelés, feszültséget jelenthet és megnehezítheti a házasságot. Az érettebb kapcsolatokra nyilvánvalóan ez kisebb veszélyt jelent.

Szintén igen lényeges, hogy a „késői szülők” biztosítani tudják a gyermek érzelmi, gondozási szükségleteit pl. akkorra már szerencsés esetben nagymama korúvá vált szüleiktől, vagy megfelelő anyagi jólét elérésekor bébiszitterek bevonásával segítséget igényelhetnek.

Összefoglalva, feltétlenül jobb szülők, akiknek 30-40 évesen lesz gyermeke, főként, ha képesek lettek „sikeresekké” válni.

Gondoljunk továbbá arra, hogy a felcseperedő gyermek számára elvben rendelkezésre álló számítógépes világháló lehetővé teszi a tudás szabad áramlását: legalábbis azon családok számára, amelyek bátran fejest ugorhatnak az információ digitális folyójába (vehetnek számítógépet, előfizethetnek az itthoni internetezésre stb.).

Egyre szélesebbre nyílik azonban a virtuális olló: vannak, olyan fiatalok, akiknek alanyi jogon jár az információ (családi háttér, olvasás- és íráskultúra, idegen nyelvek elsajátítása), mások viszont, bármennyire is szeretnék, nem részesülhetnek az információs társadalom áldásaiból. Azok az ifjak, akik hálópolgárokként élhetik mindennapjaikat, gyorsan felnőttekké válnak, míg az információtól elzárt felnőttekre, illetve gyermekeikre végzetes infantilizálódás vár: életfogytig tartó tanulás helyett lehetséges, hogy életfogytig tartó avulás. Az információelvonás „gyermekké tesz”, az információ viszont felnőtté avat, függetlenül a biológiai életkortól, hiszen eltűnnek a felnőtt- és a gyermekkor határai a tudástermelés mindennapjaiban.

Akik megtehetik, annak otthonában, létszférájában összemosódik az a tudástér, amelyben a gyermekeik játszanak, tanulnak, révülnek azzal a létszférával, melyben ők maguk, a felnőttek üzletet kötnek, tudást termelnek, információt cserélnek, adnak és vesznek, szórakoznak és kommunikálnak. Óriási előny ez a gyermek számára: az információ áramában egy új, hihetetlenül összetett személyiség születik majd, érik maga is felnőtté.
